

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Фізико-технічний факультет

Кафедра фізики і методики викладання

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона праці в галузі»

Освітні програми – 051 Прикладна економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності, 073 Менеджмент організації і адміністрування, 075 Маркетинг

Спеціальності – 051 Прикладна економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності, 073 Менеджмент організації і адміністрування, 075 Маркетинг

Галузі знань – 05, 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Охорона праці в галузі
Викладач	Кланічка В.М., професор, кандидат фізико-математичних наук
Контактний телефон викладача	0502935801
Е-mail викладача	v.klanichka@gmail.com , volodymyr.klanichka@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	1 кредит
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://classroom.google.com/c/NDA1MjM0NDU1MTM4?cjc=kgo2zfa
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Охорона праці в галузі» присвячена вивченню факторів виробничого середовища, організаційно-технічних і санітарно-гігієнічних умов, у яких здійснюється трудова діяльність людини, а також системи правових заходів щодо виконання правил техніки безпеки, виробничої санітарії та охорони праці є предметом.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Мета дисципліни</u> – формування у майбутніх фахівців знань щодо стану і проблем охорони праці в галузі, складових і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами; здобуття студентами знань з охорони праці та застосування їх на рівні організації, підприємства різних галузей народного господарства; розвиток у майбутніх спеціалістів навичок розв'язання завдань і ситуацій щодо безпеки праці; формування в майбутніх фахівців потрібного рівня знань і вмінь з організаційних, правових і технічних питань охорони праці, основ виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки; застосування моделей, методів та алгоритмів прийняття рішень в умовах конфлікту, нечіткої інформації, невизначеності; розвивати здатність проводити дослідження на відповідному рівні, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; розвивати вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; розвивати здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом; скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
Загальні компетентності навчання: ЗК00. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:	

СК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.

СК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	6 год.
практичні заняття	4 год
самостійна робота	24 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальності	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1		1 Магістр	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1: Управління охороною праці в державі та на підприємствах	Лекції, практичне заняття	1-27;	тестові завдання, практичні заняття. 4 год.	10	кінець семестру
Тема 2: Правове та нормативне регулювання охорони праці	лекції, практичне заняття	1-27;	тестові завдання, практичні заняття. 4 год.	10	кінець семестру
Тема 3: Умови праці та безпека на виробництві	лекції, практичне заняття	1-27;	тестові завдання, практичні заняття. 4 год.	10	кінець семестру
Тема 4: Профілактика травматизму та професійних захворювань	лекції, практичне заняття	1-27;	тестові завдання, практичні	10	кінець семестру

	я		заня ття. 4 год.		
Тема 5: Особливості праці користувачів ЕОМ	лек ції, пра кти чне зан яття	1-10;	тесто ві завда ння, прак тичн і заня ття. 4год.	10	кіне ць семе стру
Підсумковий контроль - 50					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p style="text-align: center;">Теоретична підготовка</p> <p style="text-align: center;">Високий, А, 91* – 100, відмінно - 5</p> <p>Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень наукової методології, може не тільки вільно матеріалом, але й самостійно довести існування певних закономірностей, принципів, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань</p> <p style="text-align: center;">Вище середнього, середній В, С, 81 – 90; 71 – 80;</p> <p style="text-align: center;">дуже добре, добре - 4</p> <p>Студент знає і може самостійно сформулювати основні методологічні підходи, принципи їх застосування, , але не завжди може самостійно здійснити критичний аналіз. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.</p> <p style="text-align: center;">Достатній, D, E, 61 – 70, 51 - 60</p> <p style="text-align: center;">задовільно, посередньо - 3</p> <p>Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи</p>				

	<p>взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні методологічні положення, знає істотні ознаки (засади) основних підходів та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.</p> <p>Низький, FX / F 1 – 51, незадовільно 2</p> <p>Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і методи. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Високий, А, 91* – 100, відмінно - 5</p> <p>Студент самостійно розв'язує типові ситуаційні задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні казуси з наукової методології, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні індивідуальних завдань та самостійних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати</p> <p>Вище середнього, середній В, С, 81 – 90; 71 – 80;</p> <p>дуже добре, добре - 4</p> <p>Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) казуси з наукової методології і завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.</p>

	<p style="text-align: center;">Достатній, D, E, 61 – 70, 51 - 60</p> <p style="text-align: center;">задовільно, посередньо - 3</p> <p>Студент може розв'язати найпростіші типові задачі за зразком, виявляє здатність виконувати основний елементарний аналіз конкретних наукових методів, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання. При вирішенні фабули студент виконує роботу за зразком, але з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи</p> <p style="text-align: center;">Низький, FX / F 1 – 51, незадовільно 2</p> <p>Студент знає основні терміни та вміє розрізняти окремі закономірності. Вміє розв'язувати задачі лише на відтворення основних положень методики викладання природничих дисциплін, здійснювати найпростіші логічні операції.</p>
Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав сумарно 25 балів і вище.</p> <p>Студент не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав менше 25 балів. У цьому випадку студенту у відомості робиться запис "не допущений" і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з відповідною кафедрою, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p> <p>Напередодні екзамену викладач подає доповідну декану про недопуск студентів академічної групи (груп). Відмітка про недопуск у відомості робиться при наявності розпорядження декана.</p>
7. Політика курсу	
<p>Навчальний курс складається з лекцій, семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи. Лекційні заняття передбачають ведення письмового конспекту. Підготовка семінарських занять передбачає</p>	

усне опрацювання теоретичних питань та дискусію за темою. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому вигляді (формат MicrosoftWord або PowerPoint (де необхідно) за визначеним шаблоном та передбачає усне опитування здобувачів протягом семінарського заняття до теми або на груповій/індивідуальній консультації. Розрахункові та ситуативні задачі виконуються в зошитах. Тестові завдання розв'язуються за допомогою електронних засобів (Moodle, Classroom – Google, Google Forms).

Організація, проведення та опанування матеріалу курсу здійснюється із дотриманням вимог Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ, Положення про академічну доброчесність БДПУ.

Презентації мають бути авторськими оригінальними. Право на перескладання поточних оцінок можуть отримати лише ті здобувачі, які пропустили заняття з поважних причин (лікарняний чи відрадження). Перескладання відбувається у формі усної співбесіди.

8. Рекомендована література

1. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський: "Думка", 2010. - 152 с.
2. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П. Практикум з безпеки життєдіяльності та охорони праці: Навчально-метод. посібник. - Кам'янець-Подільський: ВОП Сисин О.В., 2007. - 140 с.
3. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи): Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А., 2008. - 108 с.
4. Безпека життєдіяльності. Лабораторно-практичні заняття: Навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів /За ред. С.П.Величка. - Кіровоград: КДПУ ім. В Винниченка, 2004. - 140 с.
5. Безпека життєдіяльності, цивільна оборона та охорона праці // Інтегрована навчальна програма. - Київ: Освіта України, 2005. - 24 с.
6. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи Охорони праці: Підруч. для студ. вищих навч. закл. За ред. М.П. Гандзюка. - К.: Каравела; Львів:Новий Світ-2000, 2003. - 408 с.
7. Желібо Є.П., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Підручник. - К.: Каравела, 2007. - 288 с.
8. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. - Львів: Афіша, 2000. - 350 с.
9. Заплатинський В.М. Безпека життєдіяльності (опорний конспект лекцій). - К.: КДТЕУ, 1999. - 208 с.
10. Катренко Л.А., Пістун І.П.. Охорона праці в галузі освіти. - Суми: "Університетська книга", 2001. - 339 с.
11. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини". - "Освіта України", № 50, 12.12.97.
12. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини: Навч. посібн. Львів: ЛБК; Київ: Знання, 1999. - С. 3-38.

13. Мендерецький В.В. Фізичні принципи вивчення радіаційної безпеки в школі.Зб. наук праць. Серія педагогічна. - Вип. 8. - Кам'янець-Подільський: К-ПДПУ: Інформ.-видавн. відділ, 2002.
14. Мендерецький В.В., Панчук О.П. Лабораторно-практичні заняття з безпекижиттєдіяльності (охорона праці, цивільна оборона): Навч. посіб. - Кам'янець- Подільський: ПП АСТК, 2005. - 138 с.
15. Науково-практичний коментар до Закону України "Про охорону праці". - К.: "Основа", 1996.
16. Пилипишин С.М., Переймибіда С.М. Охорона праці в навчально-виховнихзакладах. Методичні рекомендації. - Тернопіль СМТ "Астон", 1999. - 164 с.
17. Пістун І. П. Практикум з безпеки життєдіяльності. - Львів, 2000. - 112 с.
18. Плахтій П.Д., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Баран Г.М., Олійник О.І. таін. Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. для підготовки майбутнього учителя. - Кам.-Под., 2006. - 144 с.
19. Плахтій П.Д., Мендерецький В.В. та ін. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб.
- Кам'янець-Подільський: "Медобори", 2003. - 304 с.
20. Плахтій П.Д., Савчук А.М., Підгорний В.К., Бурдейний І.М. Безпека життєдіяльності в запитаннях і відповідях: Навч. посібник / За ред. П. Д. Плах-тія. - Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2005. - 255 с.
21. Пуляк О.В. Вивчення питань ергономіки на лабораторно-практичних заняттях з безпеки життєдіяльності // Наукові записки. - Випуск 66. - Серія: Педагогічні науки. - Кіровоград: РВК КДПУ ім. В. Винниченка. - 2006. - Ч. 2. -С. 53-59.
22. Типова програма нормативної дисципліни "Безпека життєдіяльності" для студентів вищих навчальних закладів освітніх рівнів "неповна вища освіта" та "базова вища освіта" всіх спеціальностей / Укл. В.М. Заплатинський, В.В. Мухін,М.І. Стеблюк та ін. - К., 2002. - 18 с.
23. Типове положення про навчання, інструктаж і перевірку знань працівників зпитань охорони праці. Законодавство України про охорону праці. - Т. 1. - К.: Основа, 1995.
24. Царенко І.Л., Величко С.П. Лабораторний практикум з основ безпеки життєдіяльності у середній школі // Наук. зап. - Вип. 60. - Серія: Пед. науки. -Кіровоград: КДПУ ім. В.Винниченка. - 2005. - Ч. 2. - С. 145-152.
25. ЯрошевськаВ.М. Безпека життєдіяльності: Підручник. - К.: ВД "Професіонал", 2004. - 560 с.
26. Ярошевська В.М. та ін. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності.
- К.: НМЦ, 2004 . - 255 с.
27. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. - Львів: Бескид Біт, 2005.

Викладач _____ проф. Кланічка В.М.

